

Joonealune viitamine

Ajalugu uurivates töödes kasutatakse joonealust viitamist. Joonealust viitamist kasutatakse, et näidata milliseid usaldusväärseid allikaid on autor teksti loomisel kasutanud. Kõikidele töö koostamisel kasutatud teiste autorite töödele, seisukohtadele, tsitaatidele, arvandmetele, piltidele ning audiovisuaalsele materjalile jms., kui töös kasutatud allikatele, tuleb alati viidata. Kõik viited töös peavad olema ühes stiilis. Lisaks võib töö koostaja kasutada täiendavaid omapoolseid märkusi, et teksti lugejale arusaadavamaks muuta.

Joonealuse viite või autori märkuse teksti kirjatüüp on Times New Roman, kirja suurus on 10. Joonealune tekst või autori märkus joondatakse rööpselt.

Raamatule viitamine

Kui viidatakse konkreetsele raamatule, järgneb viite number refereeringule või jutumärkidesse asetatud tsitaadile. Lehekülje alaosas, joone all, on viidatud teose autor, raamatu pealkiri, kirjastus, väljaandmise koht, koos leheküljenumbriga, kust tsitaat, refereering või muu info pärineb.

15. juulil, 1410. aastal toimunud Tannenbergi lahingus, langesid ordumeister Ulrich von Jungingen, koos oma käsknikega ja üle 200 rüütelvenna.¹

31. juulil 1970 sõlmiti USA riigisekretäri William Rogersi vahendusel relvarahu. Egiptus aktsepteeris seda, mis üllatas mitmeid lääneriike.²

Kui autoreid on rohkem, siis esmakordsel viitamisel tuleb joonealusesse märkusse välja tuua kogu info allika kohta.³ Kui autoreid on üle kahe, võib joone all, eriti korduval viitamisel, ära tuua ainult esimese autori nime ning seejärel lisada lühendi „jt.“⁴

Korduval viitamisel samale autorile piisab sellest, et kirjutada välja autori nimi ja lehekülg, kust info pärineb.⁵ Kui samal leheküljel viidatakse järjest samale autorile, siis joonealust

¹ Militzer, Klaus. Saksa Ordu ajalugu. Atlex, Tartu, 2013, lk. 141

² Hallik, Martin. Olaf-Mihkel Klaassen. Taaveti tähest Talibani langemiseni. Konfliktid ja arengud Lähis- ja Kesk-Idas pärast Teist maailmasõda. Argo, Tallinn, 2004, lk. 65

³ Deighton, Len. Hackett, John. Macdonald, John. Great Battlefields of the World. Marshall Editions Limited, London, 1984, lk. 245

⁴ Deighton jt., lk. 246

⁵ Militzer, lk. 141

viidet ei korrata, vaid kasutatakse eestikeelset sõna „samas“.⁶ Uuel leheküljel, järjekordsel viitamisel eelnenud allikale, tuleb taas välja tuua ainult autori nimi ja lehekülg.

Ajakirja või ajalehe artiklile viitamine

Ajaloo olulisteks infokandjateks on samuti ajakirjad ja ajalehed. Vajalik informatsioon: perekonnanimi, eesnimi, artikli pealkiri – ajakiri, number, aasta, lk. .. - .. .⁷ Siinkohal on juurde lisatud veel üks näide .⁸ Teistkordsel viitamisel samale artiklile piisab joonealuses viites ainult autori perekonnanimest.⁹ Viitamisel ajaleheartiklile, tuleb käituda samamoodi, kui viitamisel ajakirjale.¹⁰

Viitamine audiovisuaalsele materjalile

Viitamist filmile, videole või muule audiovisuaalsele materjalile saab teha alljärgnevalt.¹¹ Käesolevasse juhendisse on lisatud allmärkustena ka praktilised näited telesaate¹², seriaali¹³, video¹⁴ ja audiofaili¹⁵ kohta.

Viitamine internetiallikale

Internetiallikatele viidatakse põhimõtteliselt samamoodi kui trükistele. Esmalt tuleb ära tuua teksti autor, väljaande nimetus, pealkiri, daatum, millal allikat viimati on loetud ning veebiaadress kus nimetatud materjal on kättesaadav.

Euroopa Komisjoni energeetikavolinik Kadri Simson (Keskerakond) võitles Ida-Virumaale välja enam kui 300 miljoni euro suuruse rahastuse; Piirsalu tuulikuvastastele ütles ta, et Eesti majandus vajab peale ilusate elamute ka tootmisettevõtteid.¹⁶

1960-te alguses alustas teismeeas šeik Faisal äritegevust müües autode varuosi. Pool sajandit hiljem juhib ta konglomeraati, mis tegeleb kinnisvara, ehituse, kaubanduse, meelelahutuse, hariduse, infotehnoloogia ja hotellidega. Tema vara väärtus on 2,1 miljardit dollarit.¹⁷

⁶ samas, lk. 141

⁷ Tarvis, Hille. Pildikesi Viktor Kingissepa põrandaalusest elust -Tuna. Ajalookultuuri ajakiri, nr. 2 (47), 2010, lk. 89-90

⁸ Raudsepp, Martiina. Vabadussõjas plekist päevapildiaparaadiga - Eesti Ajalugu, nr. 1 (241), 2020, lk. 102

⁹ Raudsepp, lk. 103

¹⁰ Vasli, Karoliina. Henn Põlluaas: loodan, et Putin Tartusse ei tule. Kaljulaid tegi vea - Eesti Päevaleht, nr. 2, 07.01.2020, lk. 7

¹¹ Kruusement, Arvo (režissöör). Kevade (mängufilm). Tallinnfilm, Tallinn, 1970

¹² Häelme, K. (produtsent). Tähelaev. Priit Pedajas (telesaade). ERR, Tallinn, 2013

¹³ Hirst, Michael (produtsent). Vikings (seriaal). History Channel, Toronto, 2013-2020

¹⁴ DW Documentary. How Afghanistan defeated the Soviet Union (video). Vaadatud 15.12.2020 (<https://www.youtube.com/watch?v=1joxBmBYZw0>)

¹⁵ Vsevirov, David (autor). Müstiline Venemaa. Lenini jõudmine mausoleumi (raadiosaade). ERR, Tallinn, 2020

¹⁶ Karnau, Andrus. Lääne Elu. Kadri Simson: Eestis on toimetulek tähtsam kui kliimasoojenemie. Loetud 10.01. 2021 (<https://online.le.ee/2021/01/10/kadri-simson-eestis-on-toimetulek-tahtsam-kui-kliimasoojenemie/>)

Autori märkused

Uurimistöö koostaja võib kasutada lisaks joonealustele viidetele ka omapoolseid märkusi, mis lisatakse tööle samuti joonealuse viitena. Tekstile lisatud märkused on täpsustava iseloomuga, mis pole käsitletava teemaga otseselt seotud. Joonealuste märkustega saab töö autor muuta kirjutatava teksti informatiivseks ja terviklikuks, mis aitab lugejal käsitletavat teemat paremini mõista. Võib tulla ette olukordi, kus uurimistöö koostaja soovib lisada tekste, mis aitavad lugejal saada täiendavat infot isiku, nähtuse, mõiste, sündmuse, vms. kohta.

1978. aastal sooritatud riigipöördega tuli Tšiilis võimule hunta¹⁸, mida juhtis kindral Augusto Pinochet¹⁹. President Allende²⁰ mõrv või ka võimalik enesetapp on kuni tänaseni jäänud lahenduseta.

Antud joonealune viitamissüsteem ei ole universaalne. Joonealuse viitamise erivariante on kümneid. Väga palju sõltub ajalooallikast ja sellest, kuidas seda on kasutatud. Kõik ajalooallikad ei ole alati standardsed. Ajaloo puhul leidub alati erijuhtumeid, mida ükski juhend detailselt lahendada ei saa. Juhul kui kasutatavas allika juures puudub mõni viitamisel oluline element, (nt. kuupäev, kirjastuse nimetus, artikli autor, väljaandmise aasta vms.) tuleb kirjutajal lähtuda ennekõike käesolevat juhendist. Seejärel, kui juhend lahendit ei paku, siis tuleb alati konsulteerida antud töö juhendajaga. Kui töö retsensent ei ole varem kokku puutunud joonealuse viitamisega, siis tuleb konsulteerida konkreetse uurimistöö juhendajaga.

¹⁷ Forbes. Faisal Bin Qassim Al Thani. Loetud 30.01.2018 (<https://www.forbes.com/profile/faisal-bin-qassim-al-thani/>)

¹⁸ hunta – sõjaväeline, autoritaarne diktatuur 20. sajandil Ladina-Ameerika riikides. Hiljem on mõistet laiendatud mistahes sõjaväelisele, ebademokraatlikule režiimile ka mujal maailmas (autori märkus).

¹⁹ Augusto José Ramón Pinochet Ugarte (25.11.1915 – 10.12.2006) oli Tšiili kindral ja poliitik, sõjaväelise diktatuuri kehtestaja (autori märkus).

²⁰ Salvador Guillermo Allende Gossens (26.06.1908 – 11.09.1978) oli Tšiili poliitik ja president (autori märkus).